

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ І ПЕДАГОГІКИ

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Методика викладання у вищій школі**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Спеціальність: **029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа**

Назва освітньо-професійної програми: **Інформаційна, бібліотечна та архівна справа**

Сторінка компоненти в Moodle:

<https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=1613>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.170:9100/libr/DocSearchForm>

Кількість кредитів ECTS: 3

Форма семестрового контролю: іспит

Викладач: **Кундеревич О. В.**, кандидат філософських наук, доцент (лекції, практичні, підсумковий контроль)

Опис освітньої компоненти

Освітня компонента «Методика викладання у вищій школі» є обов'язковою освітньою компонентою загальної підготовки навчального плану, яка сприяє підготовці фахівців.

Мета освітньої компоненти: надання здобувачам освіти цілісної і логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основи теорії, методики і методології викладання дисциплін у системі вищої школи.

Завдання:

- формування теоретичних уявлень про методики викладання у вищій школі як освітню компоненту, її мету, завдання; ознайомлення з поняттями, категоріями, методами, технологіями методик викладання у вищій школі; з'ясування її місця в системі наук;
- висвітлення особливостей методів викладання у вищій школі;
- ознайомлення зі структурою і змістом навчального процесу у ЗВО;
- оволодіння педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами, навчитися творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєнні під час вивчення освітніх компонент;

- вміння планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять. Використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку здобувачів вищої освіти;
- набуття початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності;
- ознайомлення з кращим педагогічним досвідом викладачів ЗВО України, апробування найбільш ефективних прийомів і методів навчання, що застосовуються в системі викладання освітніх компонент.

Ключові слова: методика, дидактика, освіта, вища школа, заклад вищої освіти, навчання, навчальний процес, виховна робота, науково-дослідна робота.

Основні результати навчання та компетентності, відповідно стандарту вищої освіти та освітньої програми

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі **програмні компетентності**:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні завдання та практичні проблеми у інформаційній, бібліотечній та архівній сфері або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК5. Здатність відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом проведення аналізу інформаційних потоків та масивів.

СК7. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання наукових принципів та методів архівознавства та бібліотекознавства, стратегії, моделі, стандарти та методи розвитку й адміністрування бібліотечних та архівних систем.

СК8. Володіння науково-методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки інформаційних фахівців; планування власної науково-педагогічної діяльності.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

ПРН10. Використовувати прикладні соціокомунікативні технології для організації ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН11. Застосувати законодавчі та нормативні документи, що регулюють функціонування інформаційної сфери.

ПРН16. Здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Передумов для вивчення освітньої компоненти «Методика викладання у вищій школі» немає.

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. Дидактика вищої школи

- 1.1. Освіта в Україні, її структура, зміст та завдання.
- 1.2. Дидактика вищої школи – понятійний апарат.
- 1.3. Планування та організація навчального процесу вищої школи.
- 1.4. Форми, види і методи навчання у вищій школі.
- 1.5. Дидактичні та методичні вимоги до академічної лекції.
- 1.6. Технологія організації та проведення семінарів, практичних занять.
- 1.7. Новітні педагогічні технології у вищій школі.

Розділ 2. Організація виховної і науково-дослідної роботи у вищій школі

- 2.1. Організація виховної роботи у вищій школі.
- 2.2. Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Система та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка рівня знань здобувача з освітньої компоненти передбачає комплексне врахування результатів поточного контролю (сума накопичених балів впродовж вивчення ОК) та семестрового контролю.

Контроль якості знань здобувачів проводиться через визначення форм і методів поточного контролю з освітньої компоненти та критеріїв оцінювання знань здобувачів за кожен вид навчальної роботи (під час вивчення ОК); форм і методів семестрового контролю з освітньої компоненти та критеріїв оцінювання знань здобувачів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
90–100	A	Повно та глибоко, всебічно, правильно та обґрунтовано опрацьовано матеріал: – здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання усієї програми освітньої компоненти; – відображає чітко знання основних визначень і термінів; – застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення; – якісно виконує всі види робіт, передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

84–89	B	Правильно та обґрунтовано опрацьовано матеріал: – здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання усієї програми освітньої компоненти; – відображає чітко знання основних визначень і термінів; – застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення; – виконує всі види робіт, що частково відповідає вимогам.
74–83	C	Опрацьовано матеріал в належному, але не повному об'ємі, частково правильно, не належною мірою обґрунтовано: – здобувач вищої освіти виявляє неповні знання з освітньої компоненти; – відображає нечітко знання основних визначень і термінів; – застосовує теоретичні знання на практиці, але не робить узагальнення; – наявні недоліки у розкритті змісту понять, визначень, нечіткі їхні характеристики; – належно виконує переважну більшість (2/3) видів робіт.
66–73	D	Опрацювання здобувачем вищої освіти матеріалу є поверхневим: – засвідчує наявність прогалин у знаннях, опрацювання програмного матеріалу лише частково, відсутність розуміння основних понять курсу; – здобувач вищої освіти не опрацював навчальну літературу курсу та не засвоїв основні положення філософських концепцій історії та сьогодення; – здобувач вищої освіти не засвоїв логіку подання програмного матеріалу; – виконана половина всіх видів робіт.
61–65	E	Опрацювання здобувачем вищої освіти матеріалу є дуже поверхневим і фрагментарним: – свідчить про наявність суттєвих прогалин у знаннях; – здобувач вищої освіти не засвоїв логіку подання програмного матеріалу та на низькому рівні опрацював предметне наповнення курсу; – виконано 1/3 всіх видів робіт.
21–60	FX	Здобувач вищої освіти не відповів на поставлені йому питання або більшість відповідей дані ним із помилками: – не засвоїв програму освітньої компоненти, у своїх відповідях допустив грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність у нього відповідних знань чи їх безсистемність та поверховість; – не знає основних положень, визначень і понять освітньої компоненти; не вміє їх аналізувати; – виконує менше 1/3 частини всіх робіт. Здобувач може бути допущений до повторного складання іспиту.
0–20	F	Виставляється здобувачеві, який не орієнтується в теоретичних питаннях навчального матеріалу в межах програми курсу; не виконав жодного самостійного завдання, передбаченого освітньою компонентою; не відвідав жодного заняття, а тому обов'язково зобов'язаний повторно прослухати та вивчити поданий матеріал.

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за видами поточного контролю подаються у таблиці.

Система розподілу балів у межах різних видів поточного контролю

Види контролю	Максимальне значення балів
Участь у практичних заняттях (виступи, доповіді тощо)	20
Написання контрольної роботи	5
Сума накопичених балів Рз	25

Кількість балів за складання іспиту

Тестування	1,5×50=75 балів
Максимальна оцінка за іспит Пс	75 балів

Семестрова оцінка з освітньої компоненти розраховується за формулою:

$$ПО = Рз + Пс,$$

де ПО – семестрова оцінка з ОК (max=100);

Рз – сума накопичених балів за результатами вивчення ОК (max=25);

Пс – кількість балів за складання іспиту (max=75).

Семестрова оцінка з освітньої компоненти вноситься до відомості обліку успішності та індивідуального навчального плану здобувача освіти.

Технічне і програмне забезпечення

Персональний комп'ютер та мобільний пристрій (телефон), з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності: платформа Moodle, Zoom, Google Meet, програми Microsoft Word, PowerPoint.

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

За об'єктивних причин навчання може відбуватись в дистанційному (онлайн) режимі.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем нижчими балами.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач вищої освіти повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Бенюк О. Б., Кириленко К. М., Стратюк В. І., Бойко Л. П., Кундереви́ч О. В. Залучення інформаційної платформи Mentimeter до формування комунікативного освітнього середовища в умовах пандемії, викликаной Covid-19 (на прикладі досвіду КНУКіМ). *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2021. № 4.
2. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичні матеріали для самостійної роботи ОС «Магістр» / укладачі Бойко Л. П., Кундереви́ч О. В. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. 137 с.

Основна література

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. *Офіційний вісник України* від 17.02.2012 р. № 11. С. 51.
2. Закон України «Про вищу освіту». № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 37–38.
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38–39.
4. Наказ МОН України «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи» від 16 жовтня 2009 р. № 943.
5. Національна доктрина розвитку освіти. *Центр Разумкова. Національна безпека і оборона*. 2002. № 4. С. 36–41.
6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листоп. 2011 р. № 1341. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF/page>.

Допоміжна література

1. Авдеєнко А. П., Дементій Л. В., Поляков О. Є. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів. *Проблеми освіти*. 2001. Вип. 24. С. 108–111.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: підручник. Київ : Либідь, 1998. 560 с.
3. Андрущенко В. П., Бех І. Д., Волощук І. С., Глузман О. В., Гузій Н. В., Дем'яненко Н. М. Педагогіка вищої школи: підручник. Київ : Педагогічна думка, 2009. 256 с.
4. Барбашова І. А. Загальні основи педагогіки : навч. посібник для студентів ВНЗ. Донецьк : Ландон-XXI, 2011. 126 с.
5. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Либідь, 2005. 252 с.

6. Вайнола Р. Х. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 140 с.
7. Величко О. Б. Гуманізація освіти та її вплив на становлення особистості студента. *Проблеми освіти*. 2001. Вип. 24. С. 25–29.
8. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 320 с.
9. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі. Київ : Ліра-К, 2018. 512 с.
10. Інноваційні педагогічні технології у вищій школі: навч.-метод. посіб. Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет ім. Т. Г. Шевченка, 2012. 198 с.
11. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Київ : КНТ, 2018. 226 с.
12. Малафіїк І. В. Дидактика : навч. посіб. Київ : Кондор, 2005. 400 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. 8 правил ефективної презентації. URL: <https://www.redbull.com/ua-uk/8-pravyl-efektyvnoyi-prezentatsiyi>.
2. Будь як Стів Джобс або 8 правил ефективної презентації. УП. Життя : веб-сайт. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2018/06/8/231466>.
3. Розв'язування педагогічних задач у професійній діяльності викладача педагогіки. Особистий сайт Надії Дяченко : веб-сайт. URL: <https://nadiadyachenko.wordpress.com/%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%B7%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%87-2>.
4. Як робити презентації: лайфхаки для недизайнерів. Happy Monday : веб-сайт. URL: <https://happymonday.ua/yak-robyty-prezentatsiyi>.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри філософії і педагогіки
від 31 серпня 2023 р., протокол № 1